



UPI: 05-29-2-1091/20
Sarajevo, 14.01.2021. godine;

Na osnovu člana 46. stav (3) tačka d) i 49. st. (1) i (2) Zakona o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), a u vezi sa primjenom člana 16.16 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), čl. 16., 17. i 25. Pravilnika o postupku rješavanja kršenja uslova dozvola i propisa Regulatorne agencije za komunikacije („Službeni glasnik BiH“, broj 18/05), te čl. 5., 9., 13. i 40. Pregleda povreda i kazni koje izriče Agencija („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17), rješavajući po službenoj dužnosti, u postupku protiv Javnog radiotelevizijskog servisa Bosne i Hercegovine- BHT1, Bulevar Meše Selimovića 12, Sarajevo, radi utvrđivanja kršenja Izbornog zakona BiH, generalni direktor Regulatorne agencije za komunikacije donosi:

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je Javni radiotelevizijski servis Bosne i Hercegovine- BHT1 prekršila čl. 16.3 stav (1), 16.4 i 16.6. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine u okviru Poglavlja 16. *Mediji u izbornoj kampanji*.
2. Za utvrđeno kršenje iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja izriče se novčana kazna u iznosu od 6.000,00 KM (šest hiljada konvertibilnih maraka).
3. Nalaže se Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine- BHT1 da na ime učinjenog prekršaja plati novčanu kaznu od 6.000,00 KM (šest hiljada konvertibilnih maraka) u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, na račun Regulatorne agencije za komunikacije: 161000033470055, kod Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina.
4. U slučaju nepostupanja po nalogu iz tačke 3. dispozitiva ovog rješenja, dužnik se obavezuje da povjeriocu, pored iznosa utvrđenog glavnog duga, isplati i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga prema Zakonu o visini stope zatezne kamate, počev od dana izvršnosti ovog rješenja.
5. Nosiocu dozvole, Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine - BHT1, stavlja se na znanje da svako ponovljeno kršenje pravila i propisa Agencije može rezultirati izricanjem strožije sankcije.
6. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Regulatorna agencija za komunikacije (Agencija) je, inicirana prigovorom primljenim od strane gledatelja, dana 27.11.2020. godine, na program *Jutro za sve* koji je Radio-televizija Bosne i Hercegovine - BHT1 emitovala dana 26.11.2020. godine, kako se navodi, zbog „*navođenja gledalaca za koga će glasati*“, po službenoj dužnosti, zatražila snimke predmetnog programa, koje je BHT1 uredno dostavila.

Uvidom u dostavljene snimke, konstatovano je emitovanje programa „*Jutro za sve*“ kolažnog karaktera u okviru kojeg su predstavljene različite teme. Između ostalog, govorilo se o uticaju pandemije na ekonomiju, Svjetskoj robotskoj olimpijadi, instagram profilu „*Hrana nije emocija*“, te o promjenama u strukturi vlasti koje su donijeli posljednji Lokalni izbori, a o kojima se razgovaralo sa gostom u studiju

Srdanom Mandićem, novoizabranim načelnikom Opštine Centar Sarajevo. Razgovor se ticao definisanja prioriteta i realizacije planova u kontekstu uvažavanja mišljenja struke u realizaciji istih. Pored navedenog, razgovarano je i o Lokalnim izborima za Grad Mostar, kao što slijedi:

Voditeljica: „Kakvo je Vaše viđenje budućnosti iz centra Sarajeva, budućnosti BiH, jer evo imali smo promjene u Sarajevu od kojih se mnogo očekuje u narednom periodu, šta mislite šta će biti sa Mostarom?“

Mandić: „Vrlo sam optimističan za Mostar. Prije svega dole je naša Irma Baralija, potpredsjednica Naše stranke, žena koja je donijela Mostaru izbore nakon 12 godina, a nikakvi dogovori, ovih lidera stranaka kako se vole pohvaliti. Bio sam u Mostaru, sutra idem ponovo, strašno me energija na ulicama Mostara podsjeća na energiju u Sarajevu koju smo imali u danima pred izbore. Zamislite odrasle djevojke i muškarce koji uopšte ne znaju kako se glasa jer nisu nikad ni imali priliku. Kakvo smo mi dotakli dno kada temeljno ljudsko pravo na izbore se tek vraća u Mostar. Pa samim time sam optimista da će ljudi kazniti one koji su im to pravo oduzeli, a to su aktuelna vlast i na neki način nagraditi one koji su se izborili za to pravo bez ikakvog interesa. Dakle, Irma je kao građanka tužila državu, zamislite, i dobila presudu, i samim time zaista bilo dobro da se njoj i kolegama i kolegicama iz BH bloka pruži prilika da kad su već imali toliko energije, mnogi od nas su nekad nezainteresovani, 'ma ne mogu ja to', zamislite da se neki pojedinac upusti u borbu protiv države svoje.“

Voditeljica: „E zamislite šta može uraditi...“

Mandić: „Ona je to uradila, kad je imala toliku energiju, sigurno će imati energiju, Mostar vapi kao i Sarajevo, možda i više za tim promjenama i vrlo sam optimističan da će promjene u decembru doći i u Mostar, a onda je nebo granica.“

Voditeljica: „Kada bi se Mostar ugledao na Sarajevo i Banja Luku, to bi bilo odlično.“

Mandić: „Tako je! „

Na osnovu navedenog, imajući u vidu da su odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine - CIK BiH, od 23.07.2020. godine, zakazani Lokalni izbori za Grad Mostar za 20.12.2020., da period izborne kampanje za ove izbore traje od 20. novembra do 19. decembra 2020.godine, da BHT1 svojim signalom pokriva područje Grada Mostara, te da je predmetni sadržaj emitovan u periodu izborne kampanje, Agencija je došla do preliminarog zaključka da je ovim potencijalno došlo do kršenja čl. 16.3, 16.4 i 16.6. iz Poglavlja 16 *Mediji u izbornoj kampanji* Izbornog zakona BiH. Relevantne odredbe glase:

Član 16.3

- (1) U emisijama elektronskih medija nijedan politički subjekt ne može imati povlašten položaj u odnosu prema drugom političkom subjektu.

Član 16.4

Elektronski mediji posebno će voditi računa o tome da se principi uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti poštuju u informativnim emisijama, pogotovo u emisijama aktuelnih vijesti, zatim u intervjuima, te u raspravama o aktuelnim političkim temama, poput okruglih stolova i slično, koje tematski nisu u direktnoj vezi s izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali bi mogle imati uticaj na raspoloženje birača.

Član 16.6

Novinari i voditelji u elektronskim medijima ne smiju u redovnim i posebnim emisijama iznositi svoju eventualnu stranačku pripadnost ili naklonost.

Dopisom od 16.12.2020. godine Agencija je pozvala BHT1 da se izjasni u vezi sa potencijalnim kršenjem navedenih članova iz Poglavlja 16 *Mediji u izbornoj kampanji* Izbornog zakona BiH.

U izjašnjenju o mogućem kršenju navedenih odredbi Izbornog zakona BiH, zaprimljenom 25.12.2020. godine, BHT1 između ostalog, navodi da je "kao Javni RTV servis na državnom nivou tokom trajanja izbornog perioda profesionalno i sa posebnim oprezom izvještavala, poštivajući odredbe Izbornog

zakona BiH, te poštivajući principe uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti....Tokom razgovora sa imenovanim gostom u studiju niti jednog trenutka nije spomenuto ime pojedinca ili bilo koje stranke, niti je podržan bilo koji politički subjekt predstojećih Lokalnih izbora u Mostaru. Reakcija voditeljice se nije odnosila na pojedince, stranke i sl. i ni u jednom momentu u emisiji nijedan politički subjekt, nije stavljen u povlašten položaj u odnosu na drugi politički subjekt, niti je tema bila o strankama i pojedincima, te se reakcija voditeljice odnosila isključivo na promjene koje su općenito potrebne našoj zemlji, bez namjere da favorizuje bilo koju političku opciju/strukturu vlasti (postojeću ili novu), niti je to učinjeno u emisiji.

Također ukazujemo da se nije radilo o informativnoj emisiji, emisiji aktuelnih vijesti, niti raspravi o aktuelnim političkim temama, okruglom stolu i sl. već pomenuta emisija tretira različite teme, a s obzirom na to da se pitanje gostu i reakcija voditeljice odnosila na promjene koje su općenito potrebne u našoj zemlji, smatramo da navedeno pitanje i reakcija voditeljice u emisiji nije moglo uticati na raspoloženje birača, niti je to bila namjera. Uzimajući u obzir prigovor gledatelja a posebno uvažavajući preliminarne zaključak regulatornog tijela (RAK) apsolutno smo svjesni vrlo osjetljivog izbornog perioda i potrebe za posebno opreznim izvještavanjem u tom periodu, te da se u tim okolnostima predmetni sadržaj mogao protumačiti kao sugestivan, što nikako nije bila namjera voditeljice predmetne emisije, čija je primarna intencija”, kako se u izjašnjenju navodi, “nepristrasna po bilo koji politički subjekt, kreirana na način koji je možda poprimio drugačije konotacije. BHRT kao Javni RTV servis BiH ostaje opredjeljen u svom radu, a što je i njegova obaveza, poštivati sve profesionalne norme, akte i zakone.”

Interna komisija Agencije sastala se 11.01.2021. godine i raspravljala o ovom slučaju, o čemu je sačinjen zapisnik.

Izborni zakon BiH u poglavlju 16. *Mediji u izbornoj kampanji* propisuje za medije određene obaveze u vezi sa praćenjem aktivnosti političkih subjekata u toku izborne kampanje, između ostalog i obavezu da ravnopravno i fer predstavljaju političke subjekte i informišu javnost u vezi sa aktivnostima političkih subjekata tokom izborne kampanje. Imajući u vidu specifičnost i značaj izbornog perioda, te obaveze medija u pogledu poštivanja principa uravnoteženosti u izvještavanju, relevantnim odredbama Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, posebno su izdvojene emisije u programima elektronskih medija koje tematski nisu u direktnoj vezi sa izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali koje bi mogle imati uticaj na raspoloženje birača. U slučaju predmetnog programskom sadržaja *Jutro za sve* kako je ranije konstatovano, radi se o programu kolažnog karaktera koji je obuhvatio različite teme, između ostalih u dijelu emisije u kojem je gostovao g. Srđan Mandić, novoizabrani načelnik općine Centar, govorilo se o promjenama nakon Lokalnih izbora 2020. dotičući se i pitanja mogućih promjena u Mostaru, a u kontekstu izbora za Grad Mostar. Iako stanica navodi da se u predmetnom slučaju nije radilo o informativnoj emisiji, emisiji aktuelnih vijesti, niti raspravi o aktuelnim političkim temama, okruglom stolu i sl., koje su navedene članom 16.4. Izbornog zakona, Agencija ističe da predmetni član Poglavlja 16 Izbornog zakona BiH tretira i sve emisije koje tematski nisu u direktnoj vezi s izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali bi mogle imati uticaj na raspoloženje birača.

Pored toga, BHT1 u svom izjašnjenju ističe da „Tokom razgovora sa imenovanim gostom u studiju niti jednog trenutka nije spomenuto ime pojedinca ili bilo koje stranke, niti je podržan bilo koji politički subjekt predstojećih Lokalnih izbora u Mostaru,“ što, imajući u vidu sadržaj emitovanog programa, nije tačno. Naime, na pitanje voditeljice „Kakvo je Vaše viđenje budućnosti iz centra Sarajeva, budućnosti BiH, jer evo imali smo promjene u Sarajevu od kojih se mnogo očekuje u narednom periodu, šta mislite šta će biti sa Mostarom?“, gost emisije g. Srđan Mandić odgovara: „Vrlo sam optimističan za Mostar Prije svega dole je naša Irma Baralija, potpredsjednica Naše stranke, žena koja je donijela Mostaru izbore nakon 12 godina, a nikakvi dogovori, ovih lidera stranaka kako se vole pohvaliti...Pa samim time sam optimista da će ljudi kazniti one koji su im to pravo oduzeli, a to su aktuelna vlast i na neki način nagraditi one koji su se izborili za to pravo bez ikakvog interesa.“

BHT1 takođe navodi da se reakcija voditeljice *"nije odnosila na pojedince, stranke i sl."*, te da se *"odnosila isključivo na promjene koje su općenito potrebne našoj zemlji, bez namjere da favorizuje bilo koju političku opciju/strukturu vlasti (postojeću ili novu), niti je to učinjeno u emisiji."* Suprotno ovoj tvrdnji stanice, u kontekstu razgovora o izbornim promjenama, gost Srđan Mandić, govoreći o Irmi Baraliji, između ostalog, navodi: *„Dakle, Irma je kao građanka tužila državu, zamislite, i dobila presudu, i samim time zaista bilo dobro da se njoj i kolegama i kolegicama iz bh. bloka pruži prilika da kad su već imali toliko energije, mnogi od nas su nekad nezainteresovani, 'ma ne mogu ja to', zamislite da se neki pojedinac upusti u borbu protiv države svoje“*, na što voditeljica odgovara: *„E zamislite šta može uraditi..“* Navedena izjava voditeljice se može nedvojbeno podvesti pod izražavanje naklonosti prema određenom političkom subjektu čiji je kandidat Irma Baralija, što je sa aspekta poštivanja izbornih pravila neprihvatljivo imajući u vidu jasnu zabranu iskazivanja stranačke pripadnosti ili naklonosti novinara/voditelja iz člana 16.6. Izbornog zakona BiH.

Na osnovu konteksta emitovanog sadržaja koji se odnosio na izbore za Grad Mostar, a vezano za dio izjašnjenja stanice da se reakcija voditeljice odnosila na *"promjene koje su općenito potrebne našoj zemlji"*, jasno je da se 'promjena' direktno dovodi u vezu sa političkim subjektom Naša stranka, koja je dio koalicije BH blok Mostar. Na ovaj način se, suprotno odredbi člana 16.3. stav (1) direktno promovise pomenuti politički subjekt, a istovremeno u neravnopravan položaj stavljaju ostali politički subjekti, što je posebno naglašeno završnom izjavom voditeljice *"kada bi se Mostar ugledao na Sarajevo i Banja Luku, to bi bilo odlično"*. Navedena izjava ne samo da djeluje sugestivno, nego i direktno upućuje za koga ne treba glasati na izborima za Grad Mostar. Imajući u vidu da se predmetni sadržaj emitovao na Javnom RTV servisu Bosne i Hercegovine, navedeno ima dodatnu težinu. Tvrdnja BHT 1 da je *primarna intencija nepristrasna po bilo koji politički subjekt, te da kao Javni RTV servis BiH ostaje opredjeljen u svom radu, a što je i njegova obaveza, poštivati sve profesionalne norme, akte i zakone*, uzima se u obzir u kontekstu eventualnog prihvatanja odgovornosti za načinjeni propust u realizaciji predmetnog sadržaja. Međutim, ostaje činjenica da je program, na način na koji je emitovan, naročito imajući u vidu izjave voditeljice, poprimio drugačiju konotaciju od one koju je eventualno namjeravao postići, što i sama stanica u izjašnjenju potvrđuje, što je moglo uticati na raspoloženje birača.

Sve navedeno dovodi u pitanje ulogu BHT1 kao javnog servisa koji ima posebne odgovornosti prema javnosti. Ova obaveza je posebno značajna u periodu izborne kampanje kada građani donose odluku o tome kome će dati svoj glas na izborima, zbog čega je pravilna primjena odredbi iz Poglavlja 16 od izuzetne važnosti. Navedeno se posebno posmatra i u svjetlu činjenice da su izbori za Grad Mostar posebno osjetljivi u trenutnim društveno-političkim okolnostima, da se održavaju prvi put nakon 12 godina, te se od medija očekuje da ulože dodatnu pažnju da izvještavanje u svim segmentima i prema svim političkim subjektima bude fer i korektno. Upravo zbog ove činjenice poseban značaj imaju i programi koji se ne odnose direktno na izborni proces, a koji, ukoliko se na bilo koji način zloupotrijebe mogu dovesti do disbalansa u jednakom tretmanu svih aktera u izbornom procesu.

S tim u vezi, Agencija konstatuje da je ovim došlo do kršenja čl. 16.3 (1), 16.4 i 16.6. Izbornog zakona BiH u okviru Poglavlja 16. *Mediji u izbornoj kampanji*.

Interna komisija Agencije koja je radila na ovom predmetu odredila je kaznu u skladu sa primjenjivim odredbama Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Agencija (Pregled). U članu 5. Pregleda navedeno je da je *svrha kažnjavanja između ostalog, obezbjeđenje poštivanja Zakona i propisa RAK-a, kao i uticaj na počinioaca, kao i na ostale, da ubuduće ne čine kršenja*. Prilikom razmatranja predmetnog slučaja u obzir su uzeta opšta pravila za određivanje kazne, sadržana u članu 13. Pregleda, a naročito odgovornost kršitelja, pobude iz kojih je kršenje učinjeno, težina povrede i okolnosti pod kojima je kršenje učinjeno.

Premda se radi o prvom zabilježenom kršenju navedene odredbe Izbornog zakona BiH od strane BHT1, kao i da se iz izjašnjenja BHT 1 može konstatovati da prihvata odgovornost za načinjeni propust, imajuću u vidu važnost poštivanja pravila i propisa koji se odnose na period izborne kampanje, Agencija konstatuje da su ispunjeni uslovi za izricanje novčane kazne u skladu sa članom 40. Pregleda, kojim je propisano sljedeće:

*Član 40.
(Povrede u izbornom periodu)*

Pružalac medijskih usluga koji prekrši primjenjive odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i podzakonskih akata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, kaznit će se novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 75.000,00 KM.

Kako bi se ostvarila svrha kažnjavanja, na osnovu navedenog je ocijenjeno da je u konkretnom slučaju neophodno izreći novčanu kaznu kao u tački 2. dispozitiva ovog rješenja, što je u okviru raspona određenog članom 40. Pregleda.

Prema članu 277. stav (1) i članu 278. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima, dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obaveze, pored glavnice, duuguje i zateznu kamatu, nezavisno od toga da li je povjerilac pretrpio bilo kakvu štetu zbog dužnikovog kašnjenja.

Interna komisija Agencije je dana 12.01.2021. dostavila zapisnik generalnom direktoru, koji je isti prihvatio.

Uzimajući u obzir navedeno, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Vijeću agencije u roku od 15 dana od dana dostavljanja istog. U skladu sa članom 47. stav (2) Zakona o komunikacijama, žalba ne odlaže izvršenje. Na žalbu se plaća 10,00 KM administrativne takse po Tar. br. 2. Tarife administrativnih taksi ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/08, 42/08, 3/10, 98/12, 15/14, 78/14, 32/17, 53/17 i 62/17).

Prilog: Obrazac za uplatu administrativne takse

Dostaviti:

- Javni radiotelevizijski servis BiH-BHT1
- Sektor za finansijsko-računovodstvene i opšte poslove
- u spis



Generalni direktor

Draško Milinović
Draško Milinović

